

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

A B O L D O G S Z E M E K.

— Konfirmációra. —

Lukács ev. X: 2, 24.

A magyar földön történt esodák között a legfénylőbbek közé tartozik az, amely négyszáz esztendőn keresztül református anyaszentegyházunk valamennyi templomában — hétköznapon, vasárnapon, vagy nagyünnepen — mint boldog valóság szállott rá a szívekre és ami nem volt más, mint a léleknek az az áldott látomása, amelyet az Úr ezekben a szavakban fejezett ki: „Boldog szemek, amelyek látják azokat amelyeket ti láttok. Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, amiket ti láttok, de nem látták; és hallani, amiket hallotok, de nem hallották.” Ez a kép egyházunk történelmének különböző korszakaiban mindig ugyanaz volt. Az első fellángolás nagyszerű éntizedeiben, vagy viharzásaiban éppenúgy, mint a küzdve-szenvedő korszakban, vagy a néma szenvedések korszakában, vagy az újabb és legújabb idők élet-halál-viaskodásaiban. Vasárnap van. Sereglik Úrasztalát lát. Hiába keresi a titokzatos félhomályt, az ablaküvegeken a nap egész világossága ömlik be. Hiába kutatja a falakon ihletett művészek alkotásait, csak fehérremesztelt falat talál. Hiába néz körül, hogy hol látja régenélt kegyesek szobrai művész, vagy kontárkezek alkotásában, mindebből semmi, semmi. Hiába keresi buzgó színek adományaként templomi zászlók színes ékességeit, legfeljebb feketérefestett zsolttár, vagy dícsérelmutató táblákat talál. Hiába keresi a külső fényt, a megaranyozott csillogást és színek pompás áradatát, az emberi kéz ihletett alkotásait: ebből sem talál semmit, egy napsugárnyit sem. Egyszerű fapad, egyszerű fapad mellett. Sok helyen még orgona sincs. A gyülekezet is — legtöbb helyen — egyszerű emberek gyülekezete. Földi hatalmasságokat hiába keresnénk köztük. Itt, ahol minden olyan puritán, ha nincs hit és nincs remény és nincs szeretet a szívekben, akkor valóban kopárrá válhatik minden. De itt, ahol minden olyan puritán, ha hit van, amely a Jézus Krisztusban az élő Isten Fiát, az Üdvözítőt öleli magához, ha reménység élte, amely áldással koronáztatik meg, ha szeretet van, amely idehozza az örökkévalóságból az Eget és testvéri érzésben forrasztja össze a szíveket és ha mindez megnyitja a mennyek országának kapuját, akkor itt vannak a boldog szemek. Fénylőbben ragyognak ezek a szemek, mint fénylő csillagok. Könnybenüszva sem válik előttük sötétté az élet. Fehérremesztelt templomok hideg falai közt látják, amit sok próféta és király kívánt látni, de nem látá és kívánt hallani, amiket ezek a hívek hallanak, de nem hallhatá. Ez pedig a tisztaszívűek boldogsága, akik Istent meglátják. Ez pedig az Úr dícsősége, amely beraggogá négyszáz esztendőn keresztül csendben és viharban templomainkat, templomainkban híveinket és híveinkben az egész magyar életet.

Kimondhatatlan megnyugvás azt tudni, hogy református anyaszentegyházunk mindegyik templomában ezer és ezer üdénescső hang zengi a konfirmációkor a bizonyágtételt: Igériük és fogadjuk, hogy a Jézus Krisztusnak igaz követői, református anyaszentegyházunknak holtig hűséges, engedelmes és áldozatkész hívei leszünk. Ennek a megtartásán fordul meg, hogy a jövőben magyar életérő lesz-e? Győzhetetlen lesz-e? Eddig — mind a mai napig — azért volt győzhetetlen, mert a Jézus Krisztus evangéliuma Istennek hatalma volt minden hívőnek üdvösségére és mert a sötét elborulás leggyötrőbb szenvedései közt boldog szemek tekintettek az Égre. Ezek a szemek lehettek mosolygó, csillogó, síró, az élet szépségeiben gyönyörködő, homályosodni kezdő, vagy halálkölésben megtört szemek, az Úr szava megáldá őket, mondván: Boldog szemek, amelyek látják azokat, amelyeket ti láttok....

Micsoda szörnyű összeomlás támad akkor, ha a magyar szemek annyira meghomályosodnak, hogy nem látják már az Úr dícsőségét! Ha csak a földet látja a szem és nem látja már az Eget!

Konfirmáció! Mennyi édes emlékek. Konfirmáció! Mennyi édes reménység. A gyülekezet ifjú reményei ünnepi menetben vonulnak be a templomba. A jövő magyarság. A jövő Magyarország. A jövő reformátusság. Mind a mi drága kincsünk.

És hangzik ajkukon: „Hisszük és valljuk...” És hangzik messzeszárnyalóan: „Igérjük és fogadjuk...”

És felragyognak a szemek. Az igehirdető szeme éppen úgy ragyog, mint tisztas, öreg presbiterek szeme. A szülők szeme éppen úgy fényben esillog, mint rokonok szeme és keresztszülők szeme. Az egész gyülekezet, sokszor komorarcú magyarok gyülekezete, átalakul egy boldog örömben összeforrott örvendő családdá, amely előtt meglepődik a múlt minden ő dicső küzdelmével és szenvedésével. Az egész gyülekezetre ráborul a jelen áldott szépsége és a meghatottság könnyei jelennek meg a szemekben, de ezek a könnyek mégsem játgolozzák el a szemeket... A gyülekezet a konfirmándusok szívén keresztül betekintést nyer egy szempillantásra a közös jövőbe... és megjelenik köztük az Úr és hallják az Igét:

„Boldog szemek, amelyek látják azokat, amelyeket Ti láttok. Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, amiket ti láttok, de nem látták; és hallani hallotok, de nem hallották.”

B ő s z ő r m é n y i J e n ő.

Három bujdosó.

Reformátori szobrok a debreceni egyetem előtt.

Lapunk legközelebbi száma végén röviden megemlékeztünk a debreceni Tisza István Tudományegyetem előtti léren felállított három reformátori szobor ünnepélyes leplezéséről. Ezúttal közöljük D. Dr. Révész Imre püspök szoboravató beszédének a kivonatát. A kivonat szövegét Püspök úr szíves volt átnézni és igazolni. (A beszéd teljes szövegében a Protestáns Szemle legközelebbi számában fog megjelenni.)

*

D. Dr. Révész Imre püspök ünnepi beszéde bevezetésében utalt arra, hogy a három bujdosó: Huszár Gál, Szenczi Molnár Albert és Komáromi Csipkés György szobra nem sarkó, személyük nem üres kegyeleti tárgy. E szobrok nem a reformátorok eredeti és hű arcvonásai, hiszen testi arcvonásaikat nem ismerjük, hanem a személyeket mozgató Eszme útjelzői. E bujdosók másokat is magukkal vonnak örök bujdosásukba: az Eszme útjára.

Azután rátért a szónok a három reformátor külön méltatására.

Huszár Gál azért maradt örökre nevezetes Debrecenben, mert ő a Városi Nyomda megalapítója. Közel négy század folyamán — oly viszonytárságok között, amilyenekben más hazai könyvsajtónk aligha, még külföldinek is a lehető legkevesebbnek volt annyiszor és oly huzamos ideig része — ez a kis mag terebélyes fává nőtt s gyümölesei meggazdagították, ma is szakadatlanul gazdagítják a debreceni s az egész magyar művelődést... A magyar sajtó ez első, hősi korszakában az örökkévalóság üzenet-hordozója volt a magyar lélek számára. Még amikor polémikus formában esattantak is el ezek az üzenetek az egymással szemben álló vallási pártok között: akkor is fölfelé irányították a magyar lélek szemét, nem pedig lefelé, alantas emberi érdekek és indulatok ingoványos gözkörébe. Huszár Gál, az Ige bujdosója, az alázatos nyomtató prédikátor, aki magát legörömelebb „méltatlan Gál”-nak írta, azt mondja ma nekünk s azt fogja mondani ezután is mindig ezzel az érejjel és méginkább élő szobrával: a magyar sajtó legyen mindig méltó a kezdeteihez: tudjon vállalni üldöztetést is a meggyőződés szentségéért; legyen akármily éles, de folttalanul tiszta

kard, ne pedig mérgezett vagy szennyezett gyilok; és a törvénye csak egy paragrafusból álljon, abból, amelyet nem teljes és negatív formában Deák Ferenc fejezett ki, így: „Hazudni nem szabad” — pozitív és teljes formában pedig Pál apostol, így: „Követni az igazságot szeretetben.”

Az Ige másik nagy magyar bujdosója Szenczi Molnár Albert. Ő Európa egyik legnagyobb peregrínusa. Az ő igazi, zengő szobra a magyar zsoldáros könyv. Ahol a világ bármely részén megzendül a zsoldár magyar nyelven, ott mindenütt felvillan e kopottruhás, rongyoscsizmájú, ritkán jóllakott, de keménykötésű, mindig vidám, hallatlanul rugalmas magyar vándornak tüzes szeme. A magyar lélek áhítatának, bűnbánatának, hitének, jajszavának, győzelmi mámorának és örök reménységének igazi magyar megszólaltatását ő adta s az ő hatása a magyar vallásos költészet minden nagy képviselőjénél feltalálható — egészen Advíg.

A harmadik Komáromi Csipkés György, ki 25 évig volt itt Debrecenben tanár, majd lelképásztor. Ennek a negyedszázadon át egy helyben működött nagyszerű tudósnak és igehirdetőnek élő szobrává mégis egy bujdosó könyv lett: bibliafordítása. Debrecen városa — nem hiába van benne még a címerében is a teljes Szentírás! — a kuruc korszak borzalmas megpróbáltatásaitól sujtottan és vérevesztetten is, közel 34.000 forintot, akkori időben ily célra európai viszonylatban is fantasztikus összeget áldozott a korának legmagasabb színvonalon álló új bibliafordítás megjelenéséért. Ettől a fordítástól Debrecen városa és egyháza a külsőleg egyre nehezebb helyzetbe jutott protestáns magyarságnak léleken való újabb fölerősödését várta, mert ez az új fordítás sokkal olcsóbban és sokkal több példányban lett volna forgalomba hozható, másfelől pedig sokkal inkább a kor magyarjának nyelvén szólt volna, mint száz évvel azelőtt megjelent tisztas elődje, a Károli Gáspár-féle. De a szent álm, amelynek megvalósulásáért egy nagy és hívő magyar tudós a legnemesebb életmunkáját, egy nagy és hívő magyar város pedig a legnemesebb áldozatát adta oda, nem teljesülhetett: Istennek megújultan zengő magyar Igéjét számkivetésre, rabságra és bujdosásra kárhoztatták, sőt a

kinyomatott példányok $\frac{3}{4}$ részét pincebörtönre, majd tűzhalálra ítélték. Mire a fordítás egy megváltozott vallásfelekezeti légkörben, megmaradt példányaival több mint egy századdal az elkészülte után forgalomba volt hozható, akkor már nyelvünk addig megtelt s akkor küszöbön álló újabb fejlődése következében eleven és ható magyar írásból irodalmi ereklye lett. De Komáromi Csipkés Györgynek ez a bujdosó könyve még ebben az állapotban is élő szobra: hite

és tudománya lelki magyarsága és lelkipásztori bizonyoságtévő készsége egész nagyságával benne van, egész erejével, fényével és forróságával benne lüktet.

A négy szobor — a már régebben leleplezett Méliusz Péterével együtt — jel és emlékeztető. Azt mondják: Isten Igéjének voltak és mindig lesznek bujdosói Magyarországon, de Magyarországon és a kereszténynek nevezett egész világban magának az Igének nem szabad bujdosóvá lennie.

A debreceni főiskolai énekkar története.

— A kollégiumi Kántus kétszázéves jubileuma alkalmából. —

Pár évszázad az isteni örökkévalóság homokóráján egyetlen fővényszem megrezzenése. Emberi mérték szerint azonban roppant idő, mely alatt a történetek és a változások oly gazdag rétegződésekben halmozódnak egymásra, hogy a későbbi nemzedék nem is ismeri már meg az előbbinek lábnyomát a porban.

Kollégiumunk négy évszázados történetébe, mint pompás szőnyegbe a színes szallag, szövődik bele főiskolai énekkarunk két évszázados története, telve beszélő bizonyosságokkal az isteni jóság, szeretet és kegyelem felől, melyet megmutatott az Úr a mi atyáinknak, hogy cselekedjenek nagyságos dolgokat Óáltala és az Ó dicsőségére.

A Kollégium történetének jelentős részét alkotja magának a Kántusnak a története. Ki tudná ezt a gazdag történetet rövid előadás keretében még csak vázlatosan is kimeríteni? Méltóztassék tehát megengedni, hogy én erre ezúttal ne is vállalkozzam, hanem csupán megelégedjek annyival, hogy mondanivalóimat különösebben a ma esteli hangverseny tárgysorozatának ahhoz a pontjához igazítsam, amely így szól: „*ahogyan kezdődött...*”

Az 1739. esztendő második felében kiöntötte az Úr búsulásának poharát apáink fejére. Erdélyben és a Nagyalföldön oly szörnyű pestis járvány dühöngött, hogy félévi pusztítása Debrecen lakosságának is csaknem kilenctizedrészét (közel tízezer embert) ragadta el. A halottakat tömegsírok fogadták magukba a gyászszertartásnak még a legegyszerűbb módja, az *énekző* nélkül. Hát hol voltak a *pueri cantores*, az iskola éneklő gyermekei, akik eladdig a temetésekről sohasem szoktak volt hiányozni? A közelgő veszedelem elől idejében szétszéledtek, mint általában a Kollégium egész ifjúsága annak a harminc kisebb-nagyobb diáknak a kivételével, akinek a Kollégiumon kívül másutt nem volt befogadó otthona.

E szörnyű megpróbáltatásban a Kollégium egyik ifjú professzora, a fényes elméjű, kiváló képzettségű, gyakorlati érzékű, a svájci egyetemeken magát zeneileg is kiművelt *Maróthi* György arra az eredeti gondolatra jött, hogy a hiányzó énekes gyermekek pótlására a bennmaradt ifjakból összhangzatos *négyest* állít össze. A harmóniás éneklés különben sem volt iskolánkban akkor már ismeretlen. Buchananus harmóniás zsoltárparaphrasisait az ifjúság a maga körében azelőtt már száz év óta énekelgette, persze

latinnyelvű, klasszikus mértékű, igen szabadon fordított s három-négy soros szöveggel. Maróthi újításában mégis jelentős mozzanat, hogy az *összhangzatos éneklést igyekszik kivinni a gyülekezetbe, és hogy erre a Szenci Albert-jéle zsoldárszövegeket és dallamokat használja fel.* Újításának értékét azonban majd csak a későbbi idők ismerik fel, mert bizony rövidre szabott élete végén, a négyesből mihamar kifejlődött teljes kar harmadik esztendejében meg kellett érnie azt a csalódást, hogy az összhangzatos éneklés, amelyet pedig a svájci gyülekezetek mintájára valamennyi gyülekezetünk templomi gyakorlatában szeretett volna megvalósítani, már a debreceni gyülekezetnek nem nyerte meg a tetszését. Hallgassuk meg csak ezt az 1743-ból való városi tanácsvégezést, mely erősen megayomott tollal ír rá a Kollégium rektorára, hogy „az egész deákifjúságot serio et svaviter adhortálja, hogy a templomokban kóta szerint ne énekeljen, és azzal a népnek botránkozást ne szerezzen, ha más azt cselekedne is, az ifjúságnak kellene el távoztatni és a rendtartásban elől menni”. Így írt akkor a debreceni tanács, ennek ellenére mégis a debreceni közönségből került ki később a Maróthi által szervezett harmóniás énekkar legmegértőbb és azért áldozatokra is kész közönsége mind maig, mint ahogy az egyetemes magyar művelődéstörténet is Maróthiban látja hazánk első magyar nyelvű énekkarának megalapítóját és az első karénekeskönyv kiadóját.

E ponton forduljunk vissza pillanatra az előbb említett városi tanácsvézéshez. Annak tartalmán igazában nincs különösebb okunk fennakadni, sőt azt teljesen indokoltnak kell találnunk. Maróthi a zsoldárokat — kora összhangosító eljárásainak régi nyomán haladva — egyelőre még az ú. n. tenor-praxisban írja. Ez a stílus pedig abban áll, hogy az ének vezető dallama nem a legmagasabb, tehát a dinamikaileg legjobban érvényesülő *discantus* szólamban, hanem az annál egy nyolccaddal alacsonyabb hangrégióban mozgó harmadik, vagyis a *tenor* szólamban hangzik. Hogyne botránkozott volna meg hát a debreceni gyülekezet, mikor e régi harmóniai szerkesztés testéből még az általa legismertebb dallamot sem tudta a füle kielemezni?! Ez a körülmény azonban Maróthi számára is figyelmeztetés volt. Az ugyanazon évben megjelent *összhangzatos zsoldárai* között a legtöbb már — mondjuk így — a *discantus-praxis* után halad — s ezzel Európa valamennyi országában irányszabójává lett annak a ma is uralkodó harmonizáló elvnek, hogy a vezető dallam általában

a legmagasabb hangkeret között mozgó szólámé legyen.

Maróthi magvetése gazdagon gyümölcsözött nemcsak helyi vonatkozásokban, de az egyetemes magyar művelődés egész területén. Feltűnő, hogy a XVII. század második felében egyszerre tömegesen, szinte egymás nyomába hágyva keletkeznek és szaporodnak az iskolai énekkarok. Sárospatakot, mellyel a mi iskolánk kezdettől fogva egyébként is a legelevelebb kölcsönhatások közt élt, az énekkaralapítás terén mihamar követi Kolozsvár és Székelyudvarhely, majd a mi Kollégiumunk pártikulái közül Szatmár és Nagykőrös stb. iskolája — s ezeknek a kezében mindeak ott van Maróthi összhangzatos zoltárkönyve.

Hthon, az emberemlékezet óta közönségesen Kántusnak, de a hivatalos írásokban előbb *hármónikus énekeseknek* majd (a múlt század közepéig) főiskolai énekkarnak nevezett ifjúsági egyesület a valamennyi hozzá hasonló testület között a legrokonszenvesebb lett. Nemesak helyben, de messze vidékeken nem mentek végbe nagyobb temetések a Kántus részvétele nélkül. Híre-neve növekedett, a számára tett alapítványok az utóbbi száz év alatt közel hatvanra szaporodtak. És szinte fogalommá lett. Jókai, Baksai, Mikszáth — pedig egyik sem volt Kollégiumunknak tanulója — nem tudja a tollát fantáziája mézébe úgy belemártani, ha iskolánkról ír, hogy írásának legédesebb zamatját ne a Kántus

életéből költőileg elvont megfigyelésével adná meg Valami egy emberöltővel ezelőtt ezek a falak látták sirni — nem: — hangos és görcsös zokogásban kitörni egyik akkori irodalmi kiválóságunkat, az ősz Beóthi Zsoltot, mikor — számára meglepetésszerűen — felhangzott a Kántus ajkán az utólréhetetlenül szép zoltár: Tebenned biztunk eleitől fogva...

Mi volt a titka e lelki megragadásokhoz is vezető sikereinek? Bizony nem egyedül az előadásbeli művészet, hiszen felesen akadtak már jó idők óta a Kántusnál magasabb művészettel dolgozó énekkarok is. Még csak nem is koronként való kiváló vezetői, mint aminő volt a maga idejében a külföldi conservatoriumokat végzett *Szotyori Nagy Károly*, vagy az országoshírű és elsőrendű szaktekintélynek elismert *Mácsai Sándor*. A Kántus sikereinek titka, életének fenntartó ereje az volt, hogy hamisítatlanul megőrizte az ősök hagyományát, mely gyökerezett ebben a fundamentumban: mindent Isten dicsőségére! Erről az alapról a Kántus hívságos csábításokra, vagy olcsó dicsőség kedvéért soha le nem szállt. Ezért tudott átélai két évszázadot. Mert valamint az Isten dicsőségének szolgálata lehet minden emberi intézmény legnemesebb eszménye, úgy ez eszmény szolgálatában hordja is minden intézmény a fennmaradásának egyedüli szilárd biztosítékát.

A kollégiumi Kántus is csak addig méltó az életre, míg eszményképét nem felejtí.

Dr. Nagy Sándor.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem református templomának alapkövében elhelyezett írat szövege.

2738/1938/39. etsz.

Egyedül Istené a dicsőség!

Jóllehet a halhatatlan, láthatatlan, egyedül böles Isten (1. Timoth. 1: 17) szent Igéjében nyilván kijelenti, hogy Ő kézzel csinált templomokban nem lakik (Ap. Csel. 17: 24), sőt egyszülött Fia, az Úr Jézus Krisztus által, azt a dicsőségesen bizonyos ígéretet adta egyházának, hogy ahol ketten, vagy hárman egybegyűlnek az Ő nevében, ott van közöttük (Máté 18: 20): mégis az emberi nemzet iránt való mondhatatlan irgalmasságból úgy rendelte, hogy az Ő evangéliuma mindeneknek mind az idők végéig hirdettessék. Mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által (Róm. 10: 17).

Isten Igéjének hirdetésére és magyarázására viszont hajlék szükséges, ahol a teljes Szentírás szerint elegyítelenül hangozzék az Ige alkalmas és alkalmatlan időben és ahol ekképpen maga az Úrnak Lelke szóljon az Ige elhívt szolgái által, elfedezve és kipótolva azoknak sok nagy gyarlóságát.

Ez a szent szükség indította a debreceni magyar királyi Tisza István Tudományegyetem református templomának felépítésére azokat a tényezőket, amelyek négy század óta vállvetve biztosították Debrecenben az Isten Igéje szolgáinak, a lelkipásztoroknak képzsét:

a tiszántúli református egyházkerületet, a debreceni református egyházközséget és Debrecen szabad királyi városát.

A Magyar Állam, amely fentnevezett egyetemének kötelekében amúgyis református hittudományi kart tart fenn, teljes megértéssel lette magáévá ezt az Istennek tetsző törekvést s azokat az áldozatokat, amelyeket a nemes cél megvalósítása érdekében a másik három tényező együtt hozott, a saját forrásából csaknem kétszeres hozzájárulással egészítette ki.

Tette ezt azért, mert a maga részéről is elodázhatatlanul fontosnak és sürgősnek, a debreceni egyetem és a magyar ifjúság jövő fejlődése legmagasabb érdekében állónak ítélte azokat a lelkipásztori, általában lélek-mélyítő, -tisztító és -erősítő feladatokat, amelyeket az egyetem ifjúsága és egész személyzete körében egyetemi templom nélkül maradandó hatással nem lehet megoldani.

Mindezeknek következtében a debreceni Kollégium négyévszázados fennállásának emlékünnepe, az Úr 1939. esztendeje április havának 27. napján délelőtt 11 órakor letétele a debreceni magyar királyi Tisza István Tudományegyetem református templomának alapköve s abban ez az írat sajátkezű aláírásunkkal megerősítve elhelyeztetett.

Szolgáljon az alapkövön emelkedő szent hajlék mindenkor a magyar nemzeti lélek meggazdagodására

és a Szentháromság egy Isten dicsőségének e földön is mind teljesebben való fellüdüklésére.

A Magyar Állam részéről:

Dr. HÓMAN BÁLINT sk.,
m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter.

Dr. BACSÓ JENŐ sk.,
a debreceni m. kir. Tisza István Tudomány-
egyetem c. i. Rectora.

Kelt Debrecen- szabad királyi városában, 1939
április hó 27-én.

A tiszántúli református egyházkerület, a debreceni
református egyházközség és Debrecen sz. kir. város
részéről:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE sk.,
püspök.

BÁRÓ VAJAI VAY LÁSZLÓ sk.,
egyházkerületi főgondnok.

Dr. KÖLCSEY SÁNDOR sk.,
polgármester és egyházközségi főgondnok.

A Kollégium ünnepélye elmarad.

A debreceni református Kollégium jubileumi bizottsága 1939 április hó 28-án ülést tartott s ezen nagyjelentőségű határozatot hozott. Dr. Révész Imre részletesen ismertette azokat a körülményeket, amelyek a Kollégium jubileumi főünnepségének a tervezett negyedik dátumon, a folyó év június 30-án leendő megtartását újból megfontolandóvá tették. A felvilágosítások meghallgatása után D. Dr. Kállay Kálmán kollégiumi igazgató, úgysis, mint a betegsége miatt a javaslat előkészítésében résztvenni nem tudó, Dr. Csikesz Sándor bizottsági előadónak az Elnökségtől felkért helyettesítője, bemutatja a következő határozati javaslatot:

„A debreceni Kollégium jubileumának végrehajtóbizottsága, amely a tiszántúli egyházkerület közgyűlésétől nyert felhatalmazás alapján (1937. évi 275. sz. gy. határozat 2. pontja) »az egész egyházkerület jogaiban és hatáskörében jár el« jubileumi ügyekben, nagy fájdalommal, de hívő engedelmességgel alázza meg magát Isten hatalmas keze alá, akkor, amikor bizonyos megváltozhatatlan tényekben hit szemével Isten rendelkezését ismerve föl, a Kollégium jubileumi főünnepségének először 1938 május, azután 1938 október havában, majd 1939 június első, végül legutóbb 1939 június utolsó napjára tervezett megtartását ismét és most már újabb határidő kitézése nélkül elhalasztani kénytelen.

Végrehajtóbizottságunk teljes mértékben meg van ugyan győződve arról, hogy hazánkban a most fennálló rend, nyugalom, belső béke, valamint határaink biztonsága a legsúlyosabb nemzetközi bonyodalmak idején is fennmaradna, s ebből a szempontból semmi akadályát nem látná annak, hogy az ünnepség előkészületei az immár krónikussá vált nemzetközi feszültségre tekintet nélkül tovább folyjanak.

Azonban a jubileumi ünnepségek eltervezése eleitől fogva azon az alapgondolaton épült föl, hogy azokon az egész protestáns, főleg református világ adjon egymásnak, egyházak és főiskolák hivatalos kiküldötteiben s egyéb kiemelendő személyiségekben, találkozókat, hogy így a debreceni Kollégium s vele az egész magyar református egyház hitvalló és művelődést teremtő négy százados multja az egész evangéliumi protestantizmus meleg elismerésének fényében is megtalálja méltatását.

Ezt a tervezett nagy testvéri találkozót végrehajtóbizottságunk a most uralkodó nemzetközi feszültség közepett megvalósíthatatlannak itéli. — Autentikus külföldi tényezőktől nyert tájékozódás alapján, felelőssége teljes súlyát érezve, kénytelen megállapítani: emberileg egyelőre nem lehet számítani arra, hogy épp azoknak a nyugati testvér-egyházaknak és főiskoláknak képviselői, amelyeknek áldozatos és hűséges neve legragyogóbb betűkkel van beleírva Kollégiumunk, de az egész magyar református egyház és iskolázás négy százados történetébe is, egy ritka és magasztos testvéri találkozó zavartalanul nyugodt hangulatában együtt tudnának ünnepelni, országunk területén, nemzetülnak és egyházunknak egyszerre téve tisztességet.

Az Úr gondolatai nem a mi gondolataink, úljai nem a mi útaink (Ésaiás 55 : 8). Az engedelmes hitnek tehát egy ily helyzetben nem lehet egyéb feladata, mint meghajolni Isten kifürkészhetetlen végzése előtt és alázasosan tudakozni az abból levonandó következményeket. Engedelmességünknek újból meg kell tanulnia, hogy „ha valakire Isten rázárja az ajtót, nem nyílik föl az” (Jób 12 : 14), hitünknek viszont ebben a fájdalmas megpróbáltatásban is szabad győzelmi bizonyosságot merítenie a debreceni Kollégium és a magyarországi Református Egyház négy század esztendejének nagy vezértextusából: „mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?... Kicsoda szakaszt el minket a Krisztus szerelmétől? nyomorúság vagy szorongatás, vagy üldözés, vagy éhség, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver-é?... Mindezekben jeletlebb diadal-maskodunk Az által, aki minket szeretett” (Róm. 8 : 31, 35, 37).

A jubileumi főünnepséget sine die elhalasztó határozatból következőleg még ezeket határozza végrehajtóbizottságunk:

1. Felkéri és felhatalmazza Elnökségét, hogy az elhalasztó határozatot az Elnökség által legalkalmasabbnak megállapítandó formában hódoló tisztelettel jelentse Magyarország főméltóságú Kormányzójának és kérje Őt az egyházkerület nevében arra, hogy ha már legmélyebb sajnálatunkra és legnagyobb vesztségünkre jubileumi ünnepség keretében egyelőre nem remélhetjük is legmagasabb megjelenését,

nehéz országos gondjai közt is méltóztassék a Kollégiumot, úgyis, mint gyermekségének Alma Materét, érdeklődő, gyöngéd és támogató szeretetében, amelynek eddig is már annyi szebbé-él-szebb jelét tapasztaltuk, mely hálával, továbbra is kegyesen megtartani.

2. Az ünnepség elhalasztását bizottságunk bejelenti a tiszántúli egyházkerület közgyűlésének és értesíti róla a Kollégium társfelelőseit: a debreceni református egyházközséget és Debrecen sz. kir. városát. Ugyanígy értesítéssel fordul végrehajtóbizottságunk a magyar királyi Kormányhoz is, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr útján. Ezzel kapcsolatosan végrehajtóbizottságunk mind a Miniszter úr önagyméltósága előtt, mint pedig a Kollégium fenntartótestületei előtt kifejezi az egyházkerület nevében egyrészt a mélyen átértett hálás köszönetet azért a tettekben is megnyilvánult szerető és megértő támogatásért, amellyel a jubileumi ünnepség ügyét kegyesek voltak felkarolni; másrészt kifejezi azt a bizó reménységet is, hogy mind a m. kir. Kormány, mind a fenntartótestületek a jubileumi ünnepség elmaradásából újabb indítást fognak meríteni a tervbevetett jubileumi alkotások létesítésén teljes energiával és áldozatkészséggel való továbbmunkálkodásra, avégből, hogy ezek az alkotások a megállapított időpontokban és méretekben minden körülmények közt létrejöhessenek. Ez minden egyébtől eltekintve, már azért is föltétlenül kívánatos, mert majd hogyha már a tervbevetett jubileumi alkotások egytől-egyig mind állni és működni fognak, egy akkor már bizonyára normális nemzetközi légkörben még sokkal több joggal kezdeményezhetünk majd Debrecenben egy egyetemes protestáns találkozót, amely alkalmas lesz arról meggyőzni külföldi hittestvéreinket, hogy mi négy század áldásait nemcsak emlegetni és ünnepegni tudjuk, hanem újabb alkotások egész sorával kamatoztatni és tetézni is.

3. Végrehajtóbizottságunk értesíti az elhalasztó határozatról a m. kir. Tisza István Tudományegyetem Rectorát és Tanácsát, s midőn nekik és az egyetem négy tudománykarának, közülök is kiemelten a református hittudományi és a bölesészeti karak szívbeli köszönetet mond a jubileumi ünnepi előkészületekhez nyújtott rendkívüli értékű tényleges támogatásért és további támogatási készségért, felkéri őket, kegyeskedjenek megtalálni a módját annak, hogy a jubileumi főünnepség alkalmával az egyetem tiszteleti doctoraiként felavatni szándékolt 14 kiváló külföldi személyiség a tiszteleti doctori diplomáknak — hasonló esetekben máskor is követni szokott eljárás szerint — mielőbb birtokába juthasson.

4. Végrehajtóbizottságunk a legmelegebb köszönetét nyilvánítja az egyházkerület és a Kollégium mindama tisztviselői iránt, akik az ünnepségek előkészítésében emberi látszat szerint hiábavaló módon, de Annál, aki még a könnyeket is egybegyűjti (Zsolt. 56:9), örökre feljegyezten, annyit, oly önzetlenül és akkora önmegtadással fáradoztak.

Kiemelve, mindenekelőtt és fölött köszöni ezt végrehajtóbizottságunk példátlan érdemű előadójának, Dr. Csikesz Sándornak, akinek az egész jubileumi ügy előkészítésében, az alkotások eltervezésében, az anyagi hozzájárulások kieszközlésében egészen kivételes, történelmi jelentőségű szerepe volt. Idejét, nyugalmát, egészségét nem kímélve, sőt az utóbbit a szívéhez forrt ügy érdekében egyenesen

aláasva, határtalan lelkesedéssel, igaz gyermeki szeretettel, teljes szakértelemmel, a végsőkig feszített energiával és tökéletes önzetlenséggel dolgozott, küzdött, harcolt és szenvedett az egész jubileumi ügy s nevezetesen a nagy ünnepség sikeréért. Mindnyájunk fájdalmában övé most a legnagyobb; legyen az övé most mindnyájunknak legmélyebből jövő hála is. Amidőn egészségének és nagyszerű, pótolhatatlan munkakészségének mielőbbi hiánytalan visszaállításáért könyörgünk Atyánkhoz, egyben végrehajtóbizottságunk felhatalmazza Elnökségét, hogy — amennyiben D. Csikesz Sándor egészségének és munkakerejének teljes helyreállítása hosszabb időt venne igénybe — a halaszthatatlan előadói teendők ellátásában őt alkalmilag vagy huzamosabban is helyettesíthesse. Közelebről e határozat kapcsán felkéri és felhatalmazza bizottságunk Elnökségét, hogy az egyházkerületi közgyűlés által megválasztott 36 tb. kollégiumi professzornak — akiknek ünnepélyes beiktatása az elmaradó jubileumi ünnepség alkalmával tartani akart egyházkerületi diszközgyűlés keretében történt volna meg — a tb. professzori diplomákat és a vonatkozó egyházkerületi statutumot latin szövegben rövid latin kísérőíráttal küldje meg. (A diploma az időközben elhunyt Cordier Leopold giesseni egyetemi professzor hátramaradottainak is kiszolgáltató!)

5. Végrehajtóbizottságunk felkéri és felhatalmazza Elnökségét, hogy ezt a határozatot — amely sürgősségére tekintettel ez ülés színén nyomban hitelesítették — a debreceni egyházi és világi időszakai sajtóban részben vagy egészben közzétehesse, az Országos Protestáns Sajtóiroda (Magyar Értesítő) útján teljes szövege, vagy lényeges tartalma szerint a többi hazai és külföldi időszakai sajtóban is közölhesse; úgyszintén felkéri és felhatalmazza arra is, hogy a kollégiumi Igazgatóság útján és a Tisza István Tudományegyetem Rectorának és Tanácsának szíves közreműködését igénybevéve, a jubileumi ünnepség *sine die* elhalasztásáról röviden megindokolt latinszövegű értesítést küldhessen mindama hazai és külföldi főiskoláknak, egyházi vagy egyéb testületeknek, hivatalos és magánemlékeknek, akik illetőleg, amelyek a múltévi októberi dátumon való részvételi, illetőleg képviseltetési szándékukat kifejezetten bejelentették. Oly meghívottaknak, akik, ill. amelyek ily szándékot be nem jelentettek, csak üdvözlő iratot, vagy esetleg azt sem küldtek, ily értesítés nem küldendő.

A jubileumi bizottság ezt a javaslatot mely szomorúsággal, de a helyzet kényszerének engedelmességgel, egyhangúlag elfogadta. Szegényebbek letünk egy nagyon várt ünneppel, ami Kollégiumunkat az egész világ érdeklődésének középpontjába állította volna. Magyar sors, református sors. Alázatosan elfogadjuk a tényt abban a hitben, hogy a Kollégium azért Isten kegyelméből új erőre kapva él tovább.

Az állampolgári kötelességeket sehol sem lehet úgy elsajátítani, mint a Református Keresztény Anyaszentegyház kebelén. Megérdemli tehát a mi Egyházunk, hogy az Állam megbecsülje.

(Sz. K. B.)

Tisztességtétel a négyszázéves debreceni Kollégiumnak.

Lukácsy Imre nyugalmazott dunavecsei lelkipásztortestvérünk a következő szép levelet intézte egyházkerületünk püspökéhez:

Főtiszteletű és Méltóságos

Dr. Révész Imre püspök úrnak

Debrecen.

Mélyen tisztelt Uram Öcsém!

Tegnap délben végig hallgattam a rádión keresztül magasan szárnyaló, gyönyörű szobor-avatóbeszédet, melyet mélyenjáró tudományod és a mennyi Lélek sugallt. Megindította ez nemesak érzéseim csörgedező palakját, hanem a rajta örlő kis malmot, akaratomat is. Annak tulajdonítható, hogy most ezt a könyv-csomagot küldöm Hozzád azzal a tiszteletteljes kérelemmel, hogy ha a Kollégium 400 éves ajándék- emlékeit valahol meg őrzitek a jövő számára, úgy az én lelkem pásztori örömeinek szerény virágaként, kegyeskedjél ezt is a többi közé lenni.

Rég áptott vágyam volt, hogy a négy evangéliumot magyarázatot elkészíthessem; most befejeztem Isten

kegyelméből: hálából az Ő dicsőségére s a debreceni Kollégium jubileumának emlékére ajánlottam. Az ősi Kollégiumnak mi, lelkipásztorok, sok köszönettel tartozunk, ha nem ott készültünk is elő küldetésünkre. „Napkeleti csillag” volt s ma is az mindnyájunk számára közel és távol, mely az Ige, az Eszme bölcsője fölött ragyog: boldog vagyok, hogy „tisztességet” tehettem Előtte.

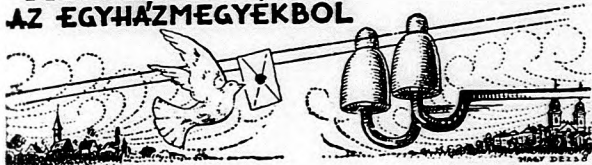
Mély tisztelettel és atyafiságos szeretettel maradok alázatos szolgatársad és testvéred a Krisztusban

Lukácsy Imre sk.

*

Meleg érzés hatotta át szívünket e sorok olvasásakor. E helyen is hálás köszönetünket tolmácsoljuk az önmagában is nagyértékű ajándékért, melynek legutóbbi, befejező kötetéről Lapunk múlt számában teljes elismeréssel nyilatkoztunk; ezt a szép ajándékot azonban még értékesebbé teszi a szerző szándéka s a nagy cél, amelyre küldetett. Főtiszteletű Püspök úr, a valóban értékes négy kötetet azonnal beküldötte a kollégiumi könyvtárnak.

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

A HÁROM SZABOLCSI EGYHÁZMEGYÉBŐL.

Szomorú, sőt megrenaitó irás érkezett. Memorandumnak nevezhetjük, melyet vitéz dr. Jékely Ferenc, Szabolcs vármegye főispánjához Nyíregyházára intézett. Szabolcs vármegye református közönsége nevében: Bartha László, Kiss Lajos és Porzsolt István esperes, Dr. Kálnoky Bedő Sándor és Dr. Nánássy Andor egyházmegei gondnok. Az előterjesztés abból a megállapításból indul ki, hogy a róm. kath. klérus egyes tagjai, Szabolcs vármegye közéletébe, jökeppen a közjogi állások betöltésénél, az ú. n. felekezeti többségi elvet vetették bele, ami azt jelenti, hogy nem az illető képessége, hanem a felekezeti hovatartozandósága, vagyis keresztlevele és hitbulgalmi tevékenysége dönt az egyes állások betöltésénél. Ez ellen az elv ellen aláírók a vármegye református közönsége nevében a leghatározottabban óvást emélnék és tiltakoznak. Felsorakoztatják tiltakozásuk hatalmas indokait; ezekből megdöbbenve láthatja az olvasó, a róm. kath. egyház egyeduralmi törekvéseit, melyeket kijelöl az Actio Catholica jólismert (jeszuiták által dirigált) harcos szervezet képvisel s ha kell, a legkíméletlenebb eszközökkel szolgál. „Hol lesz akkor a megállás és ki vállalja a felelősséget, felekezeti, társadalmi és nemzeti életünk aláaknázásáért, ha még komoly egyházi tényezők is a nemzeti egységet bomlasztó, széthúzó és gyűlöletet keltő törekvéseket segítik elő?...” — mondja szószerint a memorandum. Majd később így folytatja:

„Meggondolatlan térítési akciók, reverzálshajszák

és ezekkel egyháron pendülő olyan törekvések, amelyek keresztlevele szerint akarják eldönteni közigazgatási, vagy egyéb állások betöltését, lelki talajukat elvesztett, önmaguk előtt megatázott, másoktól (még finomabb érzésű róm. katolikusoktól is) kevésre becsült, szerencsétlen egyének sokaságát fogják kitermelni. Köztudomású, hogy az ilyen egyének válnak legalkalmasabb eszközeivé a keresztyén ellenes, minden egyház ellen egyformán irányuló, az állami és társadalmi rend feletlenül jelforgatását célzó akciónak.

Rámutat a memorandum arra is hogy szemök előtt lebeg a magyarországi róm. katolicizmus sorsa is; ők a róm. kath. egyházat őszinte keresztyén testvériséggel és igaz magyar hűséggel nagyrabecsülik.

Szabolcs vármegye reformátussága határozott és megnyugtató ígéretet kér a tekintetben, hogy a vármegye bizalmunkkal megajándékozott vezetősége gátal vel a nemzetrontó törekvéseknek s amennyiben közérdekű tárgyi, vagy személyi ügyekben szükségesnek találja az egyházi vezetők meghallgatását és véleményük kikérését, a jogegyenlőség elve alapján egyetlen felekezettel sem tesz ki mellőzésnek. Végül megnyugtató ígéretet kér arról, hogy azokat a református tisztviselőket, akik a római katolikus egyház egyes exponenseinek felekezeti céll szolgáló követeléseit nem teljesítették, a vármegye vezetősége minden üldöztetéstől, vagy zaklatástól megvédi.

...Fájó érzéssel adunk hírt szabolesi testvéreink felajdulásáról; velük együtt érzünk s várva-várjuk a fejleményeket. Adná Isten, hogy jobbra forduljanak a szabolesi állapotok s elmondhatnók: „Nubila transit, coelum manet...”

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Hódmezővásárhelyen megszerveztetett az eddigi kisebb csoportokban működő leánykörök egységesítő leányegyesülete s egyúttal be is léptek az országos szervezetbe.

Gyulán körzeti leánykonferencia volt. Igen szép számmal sereglettek össze helyből és vidékről a leányseportok, akik előtt Eliz diakonisszatestvér és Kiss A. Júlia orsz. hitkár tartottak előadásokat.

A szentesi és csongrádi reformátusoknak drága ünnepe volt az elmúlt virágvasárnapon. Olyan vendégük volt, akit mindeaki szeretettel várt. Olyan vendégük, akit nem külső fényvel, vagy virágcsóval, vagy zenekarokkal, vagy ünnepi szónoklatokkal, hanem benső örömmel vártak és fogadtak. A látogatás nem úgynevezett hivatalos kiszállás volt, de többet jelentett, mint hivatalos köntösben öltöztetett sok-sok ünnepség. D. Dr. Révész Imre püspök volt a vendég, akinek tizenöt évvel ezelőtti látogatása még élénken áll a lelkükben. Háromszor szolgált a püspök. Először április 1-én, a szentesi színházteremben tartott vallásos-estélyen, melynek negyven száz pengő jövedelme a szegvári templomalapot gazdagította. Virágvasárnap délelőtt a szei presbitériummal tartott rövid áfítat után a nagytemplomi istentiszteleten prédikált az egybesereglett ezreknek, magasba emelvén lelkeiket. Majd délután a csongrádi kis, de lelkes gyülekezetnek hirdette az Igét. Három megáldott szolgálat volt ez. Három lelki meggazdagodás. Három ünnepi öröm. A püspök kísérletében volt az egyházmegye esperese: Harsányi Pál is, aki szíveszerint örömmel vett részt a szolgálatban.

BIHAR-ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Toldi főgondnokbeiktatás. Április 30-án felejtethetetlen emlékü ünnepe volt a toldi református egyháznak, amikor az egyház főgondnoki tisztébe iktatták vitéz Dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkárt, akit a származás kötelékei Toldhoz fűznek. A beiktatáson megjelentek: Székelyhidy Béla esperes, vitéz Dr. Nadányi János alispán, egyházmegyei gondnok, Dr. Vég József vármegyei főjegyző, egyházmegyei tanácsbíró, Zih Károly főszolgabíró, a nagyszalontai egyházm. tanácsbírája, a biharkeresztesi református egyház főgondnoka, Dr. Nagy Zoltán szolgabíró, Dr. Fekete Péter m. kir. tisztifőorvos, presbiter, továbbá Hegedűs Kálmán nagykeréki, Kórody Gyula ártándi, Tóth Kálmán biharkeresztesi és Csávás Sándor bojti, Szabó Bertalan toldi lelkipásztor. Vitéz Dr. Bonczos Miklós államtitkárt és feleségét, akik Bonczos Lajos birtokosnál szállottak meg, a templom előtt Fintor Béla h. lelkész köszöntötte meleg szavakkal. Egy kis leány pedig köszöntővers előadásával üdvözölte az államtitkár feleségét és virágcsókat nyújtott át. A fogadás után a templomba vonultak, ahol Székelyhidy Béla esperes hirdette Isten Igéjét Ézsaiás 40:31. vers alapján biztatóerővel. Majd az eskütelés után beiktatta az esperes az államtitkárt a főgondnoki tisztébe. Az esperes beiktató beszédében rámutatott az államtitkár nemzetépítő, faját szolgáló, támogató és erősítő munkájára, amellyel a kálvinizmusnak is szolgálatot tett, mert a magyarság és a kálvinizmus 400 év óta össze van forrva. Aki református, az magyar is. Végül az államtitkárt a világi nagyok és kicsinyek elé állította mintaképpül, hogy lássák meg mindenképp, hogy lehet Istent és a hazát együtt szolgálni. Hegedűs Kálmán lelkész körüli elnök rámutatott arra a tényre, hogy a magyar falu népe bízik azokban, akik a nemzet életét irányítják, viszont aki ma vezér akar lenni, le kell

szállani a föld népéhez, hogy erőt és ihletet vegyen. Vitéz Dr. Bonczos államtitkár meghatottan köszönte meg az ünneplést és üdvözletet, kijelentette, hogy ezt a tisztséget és méltóságot úgy tekinti, mint amivel nem hatalom jár, hanem amelyet szolgálattal lehet betölteni. Úgy, amint elődei, ősei teljesítették kötelességüket, ő is igaz és hű fia akar lenni egyházának; majd alázatosan kérte a Mindenhatót, hogy adjon erőt az új vállalt kötelesség és megtiszteltetés hűség-vel való betöltéséhez.

Lelkészköri értekezlet. A felsősárréti lelkészkör Hegedűs Kálmán elnöklete alatt április 30-án Toldon tartotta havi értekezletét, melyen több adminisztratív ügy került letárgyalásra.

Dr. Molnár Imre volt országgyűlési képviselőt, a bihar-érmelléki egyházmegye tanácsbíráját Kormányzó úr Bihar vármegye főispánjává nevezte ki. A főispán testvére Molnár Vince darvasi lelkipásztor, egyházmegyei tanácsbíró.

Veress Bálint ny. hencidai lelkésznek, tb. esperesnek, mint a hencidai állami óvoda felügyelőbizottsága volt elnökének a Belügyminiszter a kisdudvás terén négy évtizeden át kifejtett buzgó és eredményes működéséért elismerését fejezte ki.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Kiss Antal Jenő debreceni segédlelkész, okl. vallásnővér nevezte ki az Egyetemes Konvent elnöksége a középiskolák alsóbb osztályaiba járó ifjúság lelkipásztorává. A Mester-utcai egyházzsolt, ahol Kiss A. J. évekig szolgált, meleg szeretettel búcsúzott el tőle.

Debrecenben református női konferencia lesz május 15—16-án a Kollégium Oratóriumában. Május 16-án délelőtt az egyházkerület lelkipásztorainak feleségei tartanak félnapos konferenciát.

Presbitéri konferencia lesz ugyancsak Debrecenben május 23-án délután a Kistemplomban, mely alkalommal Dr. Enyedy Andor miskolci lelkész és egyházkerületi főjegyző fog előadást tartani a reverzális kérdéssről.

A debreceni Templomegyesület hitvédelmi szakosztályában május 5-én Uray Sándor lelkész tartott előadást a konfirmációról. Az előadáson résztvettek a kollégiumi fitanítóképző V. é. növendékei és a női felső kereskedelmi iskola IV. é. növendékei.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A mezőtúri református gimnázium Ifjúsági Énekkara április hó 23-án, vasárnap résztvett a Budapesten, a Vigadó épületében rendezett országos középiskolai Dalosversenyen, ahol 11 intézet ének- és zenekara szerepelt és fegyelmzett magatartásával, kitűnő hangszínezésével a legjobbak között végzett s pompás sikert ért el. A nagyszámú közönség lelkes tapsal jutalmazta énekésüket. Másnap, 24-én, Szolnokon, a Széchenyi Dalkör meghívására, a Vármegye-háza dísztermében zsűfólásig telt közönség jelenlétében egész estét betöltő műsorral szerepelt. Szolnok egész társadalma, élén a főispánnal, alispánnal, polgármesterrel, főtisztviselőkkel és tanári karokkal jelen volt a remek erkölcsi és sikert arató hangversenyen, amely maradandó élményt jelentett a megjelent közönség minden tagjának lelkében. Min-

den szolnoki lap a legteljesebb elismerés hangján emlékezett meg a ritka szellemi élvezetről, amelyet az immár jóhírű túri kántus produkált lelkes énektanárával, Csenki Imrével.

Kunhegyesi népmozgalmi adatok az 1938. évben. (A zárójelben levő számok az 1937. évi adatokat tüntetik fel.) Született 71 fiú (71) és 72 leány (77). Összesen 143 gyermek (148). Ezek közül törvényes 67 fiú (69) és 65 leány (74), törvénytelen 4 fiú (2) és 7 leány (3), összesen 11 gyermek (5). Meghalt 62 fi (51) és 65 nő (67), összesen 127 (118). Természetes szaporodás 9 fi (20) és 7 nő (10), összesen 16 (30). Áttért 4 fi (7) és 4 nő (3), összesen 8 (10). Kitért 1 nő (—). Összes szaporodás tehát: 13 fi (27) és 10 nő (13), összesen 23 (40). A gyülekezet lélekszáma tehát 4234 fi (4221) és 4194 nő (4184), összesen: 8428 lélek (8405). Házasságot kötött egyházunknál 49 házaspár (43) és 12 vegyespár (23), összesen 61 (66). Közülük reverzálist adott javunkra 10 pár (18), nem kötött egységet 2 pár. Konfirmált 73 fiú (63) és 82 leány (73), összesen 155 (136). Úrvaesorával élt 2467 fi (1806) és 2231 nő (2159), összesen 4698 (3965).

Gyülekezeti nap volt Kunhegyesen május 7-én. Ünnepi istentisztelettel kezdődött s ezen Szappanos Károly tiszaderzsi lelkipásztor imádkozott és Komlóssy Gábor mezőtúri lelkipásztor hirdette az Igét megragadó erővel. A nap folyamán d. e. 11 órától este 9 óráig 11 előadás hangzott el, építvén a gyülekezet különböző rétegeinek lelkét. A kunhegyesi gyülekezet e nagy ünnepére szerető segítségét nyújtották a környékbeli lelkipásztorok, a fent említettek kivül Tóth János kunmadarasi, Csánky Benjámin kenderesi, Németh László abádi, Németh Vince tiszaroffi testvéreink s Gaál István esperes, aki a záró vallásos-estén tartott hatalmas előadást. De szeretettel szölk gyülekezetünk asszonyaihoz és leányaihoz Gaál Istvánné esperesné és vitéz Takách Lászlóné kunmadarasi főjegyzőné úrasszonyok, valamint a férfiakhoz és ifjakhoz a helybeli „világi papok” közül Szűk Károly főjegyző, presbiter és Dr. Nagy Ferenc községi orvos. Minden előadás központja ez az Ige volt: „Isten népe vagytok!” A tele templom és a zsúfolt előadóterem a bizonyágai, hogy a lelkek meghallották a hívó szót s könnyes szemek tekintete vallotta, hogy a szívekben megfogant s majd az Úr kegyelméből belőlük tovább is szárnyal majd az Ige: „Isten népe vagytok!”

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A középszabolcsi egyházmegye 1939. április hó 25-én tartotta meg Nyíregyházán tavaszi közgyűlését. A XXXV. zsoltár éneklése után Porzolt István esperes Ézs. 40:25—31. verseit olvasta fel s buzgó lélekkel kérte az örökkévaló Istentől az áldást a munkára. Dr. Nánássy Andor egyházmegyei gondnok széles horizontú értekezésben tárta fel a ma súlyos helyzetét, rámutatva arra is, hogy Szabolcs területén újabban az actio catholica részéről egymás után érik sérelmek egyházunkat s annak tagjait. A nagy tetszéssel fogadott értekezés hozzászólói sajnálkozással állapították meg a református napilap hiányát, hogy ilyen általános értékű megállapítások nem lehetnek szélesebb körben ismeretesekek. A napilap hiányában az értekezést az egyházmegye

röpiratban fogja kiadni. Az esperesi jelentés felölelte az egyházmegye életének minden jelentős mozzanatát. Az egyházmegyei gondnok által festett helyzet tette esperessel azt a gyakorlati indítványt, hogy ezután az egyházmegye gyűlésein minden gyülekezet világi kiküldöttel is képviseltesse magát, hogy ne csak a lelkészek ismerjék a megoldásra váró kérdéseket, hanem a világiak is jobban kivágyék részüket az egyház munkáiból és küzdelmeiből. A tárgyalásra kerülő ügyek jórészt helyi jelentőségűek voltak. Birói ügy hét került tárgyalásra, de ezek sem voltak súlyosak.

Böszörményi Ferenc hajdúszoboszlói és Szabó Pál nyíregyházi elemi iskolai igazgató-tanítónak nyugalmabavonulása alkalmából a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter, a népoktatás terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működésükért elismerését fejezte ki.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

A „Komádi-i reformátusok Lapja” április 16-án Komádban nagy sajtó-estet rendezett.

Előadást tartott Dr. Vasady Béla th. professzor. Végtelenül kedvesen, közvetlenül beszélt a sajtó, az írott betű nagy fontosságáról, különös tekintettel a gyülekezeti sajtóra. Az egész kérdést az Ige viszonyában tárgyalta, pompás példát mutatva arra, hogy a lelkipásztornak — még ha az egyúttal tudós professzor is — minden kérdést az Ige szempontjából kell nézni.

Az előadás őszinte és mély hatást váltott ki a közönségből.

Szavatelok, zenekvartett, szólóének, felolvasás, melodráma egészítették ki a műsort.

A **eszonkanagyszalontai egyházmegye lelkész-értekezlete** április 17-én tartotta összejövetelét Komádban.

Perez István elnök rövid beszéddel megnyitotta a gyűlést s üdvözölte az egyházmegyében ilyen minőségben először megjeleat Dr. Vasady Béla th. professzor, ORLE tanulmányi főtitkárt.

A hivatalos program tárgyalása után Dr. Vasady Béla tartotta meg gyönyörű előadását: *Ige-hirdetés és politika* címmel.

Az előadás felejthetetlen élmény volt a jelenlévő lelkipásztoroknak. Gazdag áldásáról és hatásáról tanuskodott az a meleg, gazdag és közvetlen megbeszélés, melyben majdnem minden lelkipásztor résztvett.

Öt lelkipásztor: Paksy Sándor, Fejszés Endre, Nagy Sándor, Besztercezy László, Kovács Imre a theologiai továbbképzésről értekeztek.

Az ORLE körkérdések kiosztása után véget ért az értekezet.

G Y Á S Z R O V A T

Bertalan László anarcsi református kántortanító, m. kir. honvéd karpaszományos őrmester, élete 25. évében, május hó 1-én, tragikus körülmények között, hirtelen elhunyt. Nyíregyházán helyezték pihenőre. Nevelő atyja, Széles Károly nyug. református lelkész,

továbbá négy testvére, nagyszülei és rokoni köre gyászolja. Halálos ágyán utolsó Igéje volt: „Született Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában” — írja meghatározó módon a gyászjelentés. A BFRA.

Kees-keméthy M. Lajosné szül. Újfalussy Mária, nagy lelki türelemmel viselt súlyos szenvedés után 78 éves korában, boldog házassága 41. évében, Istenben bízó erős hittel csendesen elhunyt. Férje, kollégiumunk gimnáziumának ny. tanára, egyetlen leánya, unokája, testvérei s rokonsága gyászolja. Az igaznak emlékezete áldott.

Dr. Ika-falvi Farkas Béláné Kremán Margit, volt dévaványai, most kaposvári lelkipásztor felesége, a legmagasabb anyai hivatás teljesítése közben, április 30-án elhunyt. A megboldogult id. Kremán Samuel, volt dévaványai kántor unokája. Úgy Dévaványán, mint Kaposváron kegyelettel őrzik emlékét. Bánatos férje és gyermekei s kiterjedt rokonság gyászolja. Temetését Muraközy Gyula budapesti lelkipásztor végezte. A BFRA.

K Ü L Ö N F É L É K

HOGYAN ÉNEKELJÜK A SZÓZATOT?

A Debreceni Protestáns Lap a fönnebbi cím alatt, a Zeneközönségben megjelent közleményemet kitüntető hozzászólásban részesítette. Miután figyelmemet később hívták jól rá, csak most adhatom elő megjegyzéscímét. 1. Örömemre szolgál, hogy egy igen lényeges pontban egyetértünk: abban t. i., hogy a Szózat zenéjében legáltalabb metrikai, sőt szükség szerint dallami változtatás is kell és lehetséges. Mert akik a javítást ellenzik, lemondtak arról, hogy a Szózat nép-ének gyanánt használható legyen. 2. Egyező a véleményünk abban is, hogy a Szózat jóságos melizmái mellőzendők. 3. Annak is örülök, hogy a -n e d h a l n o d k e l l -re nézve nagyrabecsült hozzászóló nem tett megjegyzést, miből bátor vagyok arra következtetni, hogy véleményünk ebben is azonos. 4. Azt az állításomat azonban, hogy a Szózat szövege idegen és pedig jámbusi versformában van írva: fönntartom. Hogy mindjárt a második láb (nak ren) spondeus, sőt ilyen láb benne egyébutt is és elég sok található, az nem hiba. Bővebben magyaráznom nem szükséges, minden versstanban megtalálható, hogy a spondeus közömbös, úgy a jámbikus, mint a trocheus lejtésű versben is megfér és helyén van. 5. Ütem és láb, bár általában egyező versstani fogalmak, mégis a magyar vers üteme egészen másként alakul, mint a jövevény versidőmben a láb. 6. A szótagok hosszúságát és rövidségét a jövevény ó-klasszikai görög-latin és a nyugat-európai modern verselési forma kedvért nálunk, a magyar nyelvre annak idején mesterséges alapon állapították meg. 7. A magyar hangsúly törvénye nincs összefüggésben a szótagok időértékével. E téren nagyon sok a félreértés. Egyéb észrevétel a dolog lényege szempontjából nem fontos. (Sárospatak.) H o d o s s y B é l a.

Révész Imre püspök a református egyház legidősebb kérdéseiről. Dr. Révész Imre tiszántúli református püspök érdekes nyilatkozatot tett a „Református Élet” vasárnapi számába a legaktuálisabb egyházi feladatokról. Az anyaországi egy-

ház a Felvidék visszacsatolásának, ennek az eléggé meg nem becsülhető ajándéknak viszonzásául — úgy mond többi közt — köteles a hazatért testvérek minden egyházi vonatkozású szükségét és óhaját a legkészségesebben és leggyöngédebben figyelembe venni s a teljes, végleges és zavartalan összefogás érdekében még önmegtartózkodás árán is az elvi és gyakorlati lehetőségek legszélsőbb határáig teljesíteni. Ez nem megy könnyen, akkor meg éppen nem fog menni, ha ehhez a szent munkához innen és túl nem imádkozva, nem az élő Isten kezébe engedelmesen átadott szívvel, nem az Ő akaratát naponként újból tudakozva ayulunk. A Zsinat legfontosabb teendőjének a felvidéki probléma mellett messzemenő, mert egyrészt civileg reformátusabb, másrészt rugalmasabb és korszerűbb egyházalkotmányi reform rendszeres és szerves előkészítését tartja Révész püspök. Sürgős ezenkívül a lelkipásztorképzés reformja, főként a mostaninál nagyobb egységesítése, a tanárképzés kiszélesítése, új, szép és jó énekeskönyv, a lelkesítő nyugdíj- és özvegy-, árva-, gyámintézetnek teherbíróbbá tétele és nagyobb teljesítőképességre juttatása. Az általános magyar református egyházi helyzet tele van reménységekkel és lehetőségekkel, jobban mint valaha. Minden attól függ: rá tudja-e magát bízni egészen Isten Szentlelkére s az Ő kizárólagos vezetésével meg tud-e szabadulni legsúlyosabb teherterheléstől, amelyek közül „az ősiség jogán a kerületi partikularizmust, a már-már krónikussá váló világfeszültség és kritikus belpolitikai állapot miatti különös, félelmes lelki szibbadságot említem meg”. A tiszántúli egyházkerület legfontosabb teendőjének végül azt tartja, hogy a színmagvarság lelkét emeljék föl, gyógyítsák meg, erkölcsi erejét pedig a maximumra fokozzák. (MÉ.)

Új evangélikus püspök. Április hó 26-án töltötték be a Domján Elek elhalálásával megüresedett tiszai evangélikus egyházkerületi püspöki széket. A leadott 86 szavazatból Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkész 71-et, Duszik Lajos miskolci lelkész főesperes nyolc és Pass László debreceni lelkész négy szavazatot kapott. Így a tiszai evangélikus egyházkerület új püspökévé Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkész választották meg. A szavazatszedő-bizottság május 16-ára hívta össze a tiszai evangélikus egyházkerület rendkívüli diszközgyűlését. Ezen iktatják be Nyíregyházán a püspöki méltóságba Thuróczy Zoltánt. A beiktatást Kapi Béla dunántúli püspök végzi, az egyházkerület nevében Dr. Zsedényi Béla egyetemi tanár, egyházkerületi főjegyző fogja üdvözölni az új püspököt. A beiktatás után a tiszai egyházkerület vezetősége lemond és az újonnan megválasztandó vezetőség már a visszacsatolt területek által megnövekedett egyházkerület ügyeit fogja intézni. Thuróczy Zoltán, a tiszai evangélikus egyházkerület új püspöke, a magyar lelkészársadalom egyik legképzettebb tagja. 1893 október 23-án született Arnóton, Borsod megyében, lelkészcsaládból, édesatyja arnói lelkész volt. 1917-ben Arnót község hívta meg őt is lelkésznek. Itt a kommunizmus és a cseh uralom alatt több ízben is halálra ítélték, de sikerült megmenekülnie. 1923-ban ózdi lelkész lett, négy év múlva Győr hívta meg lelkészének, innen került nemrég Nyíregyházára. Sok szeretettel üdvözöljük az új püspököt és Isten gazdag áldását kérjük életére és működésére. Meg vagyunk győződve afelől, hogy

velünk, reformátusokkal ápolni fogja a testvéri egyetértést és együttműködést.

Vikár Sándor ünneplése. Csak nemrég aratott méltó babérok a nyíregyházi Leánykálvineum ének-kara a rádióban; most pedig arról érkezik hozzánk kedves híradás, hogy a Leánykálvineum női kórusa Vikár Sándor okl. lelkész, ének és zenetanár vezetésével a nyíregyházi színházban magas színvonalú estélyt adott, melyen Dr. Kiss József tankerületi főigazgató mondott ünnepi beszédet. A dal isteni adományáról, szívet s lelket elárasztó varázsáról, majd a magyar dal őseréjéről beszélt, melyben a nemzet lelke él. Az egyik szünetben a debreceni Kántus szónoka jelent meg a színpadon és átnyújtotta Vikár Sándornak a Kántus hálájának dokumeatumát, a zöld selyemszalagos babérkoszorút annak elismeréséül, hogy Vikár Sándor a Kántus 200 éves jubileumi ünnepségére hirdetett pályázatán kórusával első díjat nyert.

Érettségi vizsgálatok a tiszántúli református egyházkerületben. A tiszántúli református egyházkerület főhatósága alá tartozó tanítóképzőintézetekben és középiskolákban megállapított a képesítő, illetve az érettségi vizsgák időpontja, egyúttal kijelöltettek a vizsgálatok elnökei. A tanítóképzők képesítő vizsgálatainak elnökéül Dr. Révész Imre püspök, a debreceni református Kollégium tanítóképzőintézeténél Uray Sándor lelkipásztor, egyházkerületi főjegyzőt; a debreceni református Dóczy-tanítóképzőintézeténél Dr. Ferenczy Károlyt; a nyíregyházi református tanítóképzőintézet nyug. igazgatóját; a nyíregyházi Leánykálvineum tanítóképzőintézeténél Dr. Soós Béla lelkipásztort, egyetemi magántanárt jelölte ki. — Az egyházkerület területén levő és az egyházi főhatóság alá tartozó középiskoláknál a következőképpen döntött Dr. Révész Imre püspök a vizsgálatok idejére és a vizsgálatok elnökének személyére vonatkozóan: A békési gimnáziumban elnök: Dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár, a szóbeli vizsgálatok ideje: június 19—22. A debreceni gimnáziumban elnök az a) osztályban: Dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje június 13—16; a b) osztályban elnök: Dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje: június 12—17. A debreceni leánygimnáziumban elnök: Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje: június 15—17., 19—20. A hajdú-böszörményi gimnáziumban elnök: Nagy Miklós, a szeghalmi gimnázium igazgatója, a vizsgálatok ideje: június 21—24. A hajdúnánási gimnáziumban elnök: Dr. Erdős Károly egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje: június 21—24. A hódmezővásárhelyi gimnáziumban elnök: Harsányi Pál esperes, a vizsgálatok ideje: június 15—17. A karcagi gimnáziumban elnök: Dr. Vasady Béla egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje: június 21—24. A kisújszállási gimnáziumban elnök: Dr. Pap Károly egyetemi tanár, a vizsgálatok ideje: június 19—24. A mezőtúri gimnáziumban elnök: Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, a tiszántúli egyházkerület középiskolai felügyelője, a vizsgálatok ideje: június 22—24., 26—27. A szeghalmi gimnáziumban elnök: Dr. Hoffer András egyetemi v. k. tanár, a református gimnázium tanára, a vizsgálatok ideje: június 16—17., 19—20. A tiszántúli egyházkerület főhatósága alá tartozó intézetek pót-

és javító érettségi vizsgálatok az 1939. évben a mezőtúri református gimnáziumban lesznek.

Szilassy Béla államtitkár beszéde a felvidéki magyar ifjúsághoz. A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége nyolc napon át ötven felvidéki fiatalembert látott vendégül Budapesten. Nemcsak szállásukról, ellátásukról gondoskodott, de arról is, hogy a rendelkezésükre álló idő alatt minél alaposabban megismerkedjenek a mai magyar étellel, a gazdasági intézményekkel s nem utolsósorban magával a KIE-vel is. Előadásokat is tartottak nekik: *Gergely István* keresk. főtanácsos, *Hangya ügyv. igazgató, ifj. Dr. gróf Teleki László* KIE-elnök, *Dr. Karácsony Sándor* egyetemi tanár, *pítész Csia Sándor* MÁV igazg. főorvos és *Dr. Máthé Elek* teol. magántanár. Hangoztatták is a felvidéki ifjak, hogy: a csehektől mindig azt hallottuk, Magyarországon csak tokaji bor és cigány van, most a magunk szemével győződünk meg az anyaország nagy alkotásairól. *Dr. Szilassy Béla* államtitkár búcsúztató szavaiban lelkes elismeréssel szövegezte a felvidéki ifjúságról. Mégis „meg kell tanulnunk, hogy pótoljuk, amit az előbbi húsz év alatt a hétköznapiok küzdelmeiben némileg elmulasztottunk: foglalkozzunk többet a lelki élet kérdéseivel. A ti hivatástok megmutatni az ittenieknek, hogy tudunk dolgozni, az otthoniaknak pedig, hogy tudunk hinni!” (*Magyar Értesítő.*)

A palást. A „Lelkészegyesület” legközelebbi számában böles írás jelent meg Dr. Eayedy Andor miskolci lelkésztestvérünk tollából. Megállapítja, hogy a palást kizárólag szertartási ruha. Nincs helye tehát a palást viselésének akkor, amikor nem végzünk egyházi szertartást. Például helytelen dolog palástot öltetni akkor, ha a lelkipásztor esküvőjét tartja. A palást nem díszruha... Nem illik a palásthöz a csikos nadrág, pettyes nyakkendő, színes ruha. Még a rövid zakkó-kabát se illik hozzá... Itt következik egy nagyon helyénvaló megállapítás: „Azért volna jó, ha a palást elől is zárt lehetne, mert a mai drága világban nem mindig és nem mindenki tudja a paláshoz teljesen megfelelő hosszú fekete ruhát magára öltetni...” Ezzel kapcsolatban bejelentjük, hogy egyházi életünk egy kiváló tagjának és feleségének (nem vagyunk feljogosítva a név kiírására!) az elgondolása alapján, készült egy igen praktikus, csinos, izléses, teljesen a régi palást formái szerint megalkotott modell, mely megoldja ezt a kívánatos problémát, hogy a palást elül is zárt legyen. A modell oly szerencsésen van elkészítve, hogy alig-alig lehet észrevenni a különbséget a régi és új szabás között. Ezt a modellt egy református lelkésztestvérünk leánya készítette, aki képzett szabász és ruhatervező. Bemutattuk nemrég két püspökünknek, a debreceni lelkészeknek, néhány zsinati atyának: mindenki nagy tetszéssel fogadta s buzdították lapunk szerkesztőjét, ki a modellt őrzi, hogy illetékes egyházi fórumok előtt is mutassa be. Nagyon jó volna, ha e néhány bejelentő sorra az érdeklődés visszhangját meghallanók.

Az amerikai egyházak új „egyházi év” tervéről beszélnek. Egyes vasárnapokat meghatározott kérdéseknek óhajtanak szentelni. Így volna egy bibliai vasárnap, missziós vasárnap, testvériség vasárnapja, otthon vasárnapja; pünköstöt a keresztyén egység vasárnapjaként óhajtják ünnepelni.

Szabolcska Mihály szobrának leleplezése Ókés-kén folyó évi május hó 21-én lesz, országos ünnep keretében. A bevezető istentiszteleten az elhunyt nagy költőpap fia, Dr. Szabolcska László budapesti lelkipásztor fogja az Igét hirdetni. A szoborleleplezésen ünnepi beszédet mond Dr. Ravasz László püspök. Ugyanakkor avatja fel Ókéske község új községházát; valamint új országzászlóját. Előbbinél Okos Gyula ókéskei lelkipásztor, utóbbinál Dr. Hetessy Kálmán kecskeméti lelkipásztor tart ünnepi beszédet. Az ünnepélyre május 14-ig lehet jelentkezni az ókéskei lelkészi hivatalnál.

Egyházkerületünk missziói lelkésze március hó 26—április hó 28-ig a következő szolgálatokat végezte: Az egyházkerületi missziói segélyt igénybevevő egyházak közül meglátogatta március 26-án Újszégedet, 27-én Magyarcsanádot (foglalkozott a presbitérium tagjaival, szolgált vallásos-estélyen) 28-án Reformátuskovácsházát, 29-én Kétegyházát, 30-án Gádorost (templomi igehirdetéssel). Április 3-án résztvett a konventi középiskolai szakbizottság ülésén Budapesten, április 10-én vasárnapi iskolai tanfolyam vezetésére Mezőtúrra utazott (a tanfolyamot akadályok miatt el kellett halasztani), április 13-án Mezőtúron evangélicációs esti istentiszteleten Igét hirdetett, április 18-án a diákmisziói albizottság, konventi missziói bizottság, az Evangélicáció Baráti Szövetsége és a Református Munkásmozgalom alapszabályainak megvizsgálására kiküldött ötös bizottság ülésén vett részt, április 23-án előadást tartott a főőrök-szentmihályi Református Szeretetegylet szeretetvendégségén, április 26-án Kunszentmártonban tolmácsolta Goebel Tina német misszionáriusnő előadását és bibliamagyarázatot tartott, április 27-én megvizsgálta Komlósv Gábor egyházmegyei missziói előadó jelenlétében a kunszentmártoni missziói munkát, aznap este Derzstomajon a presbitériummal áhítatot tartott, 28-án a derzstomaji-újszentgyörgyi egyház helyzetét és munkáját tanulmányozta.

Id. Szigethy Gyula nyug. lelkész Nyírbátorból fájdalmas hangú írást küldött hozzánk. A nyugdíjasok szomorú sorsát tárja fel és keresi a gyógyszert. A multakra nagy bölcsen megállapítja, hogy azokra „vissza már nem térhetünk... Ami megvan, az megvan. Azonban a jövőre nézve lehet, sőt kell intézkednünk legsürgősebben. A Zsinat azonnal szüntesse meg a további korhoz kötött kényszernyugdíjazásokat. Inkább az özvegyek-árvák sorsát és a már nyugdíj-kényszer áldozataul esettek helyzetét javítsuk. Erre van erőnk Isten segédelmével...”

A debreceni Nyári Egyetem Európa legnépesebb szünidei tanfolyama. A debreceni egyetem az idén is megrendezi szünidei tanfolyamát, a Nyári Egyetemet augusztus 1—18., mely ma már a világ legnépesebb szünidei tanfolyama. Tavaly 22 nemzet fiai közül 812 hallgatója volt: ez a szám mindennel világosabban bizonyítja, hogy ez az 1927-ben alapított kitanú magyar intézmény világviszonylatban is általános érdeklődést keltett. A Nyári Egyetemen a legkiválóbb magyar- és külföldi professzorok tartanak előadást a forrongó Közép-Európa kérdéseiről, az európai szellemi, gazdasági és technikai fejlődés legújabb eredményeiről angol, francia, lengyel, magyar, német és olasz nyelven. Ugyanezen a nyelveken kezdő és haladó nyelvtanok is folynak. Az idegenekkel való állandó együttléti pótolja minden tekintetben a külföldi tanulmányutakat. A tanulmányi programot úgy állították össze, hogy a hallgatóknak legyen ideje üdülésre és sportolásra a debreceni Nagyerdő-ben elhelyezett városi fürdőtelepen. Ezenkívül hangversenyek, magyar és idegen táncbemutatók, film-előadások teszik változatossá a programot. Kiránduláso-

kat rendez a Nyári Egyetem igen kedvezményes feltételek mellett az ország minden részébe (Kassa, Mezőkövesd, Eger, Lillafüred, Szeged, Balaton, Hortobágy). A debreceni Nyári Egyetem hallgatói nagy utazási és vízumkedvezményeket élveznek. A részvétel előképzettséghez nincs kötve. A beiratkozásra vonatkozólag felvilágosítást készséggel nyújt a Nyári Egyetem titkársága (Debrecen, Egyetem).

FELVÉTELI HIRDETÉMÉNY.

A debreceni református Kollégium tanárképző internátusában az 1939—40. tanévre néhány ingyenes és kedvezményes hely kerül betöltésre. A tagok teljes ellátásban részesülnek, az intézet közel 6000 kötetnyi könyvtárát állandóan használhatják, a modern nyelvi szakosok külföldi tanulmányi segélyt kapnak, ezen kívül mindnyájan résztvesznek a tanárképzőben tartott előadásokon, bibliáórákon. A tanárképzőbe olyan református vallású kiváló tanulók nyerne felvételt, akik az 1938—39. tanévben tettek érettségi vizsgálatot jeles eredménnyel. A sajátkezűleg írt folyamodvány a tanárképző igazgatóságához intézendő és folyó évi augusztus 15-ig kell beküldeni a református tanárképző igazgatóságához. A folyamodványhoz mellékelni kell 1. az V—VI—VII—VIII. osztályról szóló bizonyítványokat; 2. érettségi bizonyítvány hiteles másolatát; 3. születési anyakönyvi kivonatot; 4. a szülők vagyoni állapotáról szóló hatósági bizonyítványt; 5. a tanári pályára való alkalmatosságot igazoló hatósági orvosi bizonyítványt; 6. az intézet vallástanárától kiállított és igazgatójától láttamozott ajánlást arról, hogy a pályázó református keresztyén meggyőződéses, vallásos ifjú, aki a református tanárképző célkitűzését majdan nevelői munkájában érvényesíteni alkalmas és belső odaadásból kész; 7. kötelező nyilatkozatot arról, hogy első nyomtatásban megjelenő tudományos munkáját (doktori disszertációját) 50 példányban ingyen a tanárképző könyvtárának rendelkezésére bocsátja; 8. végül válasz céljára megemített és portómentesített levelezőlapot vagy levelet. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó atyjának (gyámjának) nevét, polgári állását, lakáscímét, a *szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván* és azt, hogy mily fokú nyelvismeretei vannak. Kívánatos a személyes bemutatkozás. Debrecen, 1939 május 15.

DR. PÉTER ZOLTÁN.
mb. igazgató.

Felvétel a hajdúböszörményi Kálvineum fiú-internátusba. A hajdúböszörményi református Boeckay-gimnáziummal kapcsolatban álló Kálvineum fiúinternátusba a jövő iskolai évre is ingyenes, kedvezményes és fizetéses helyekre felvesznek olyan tanulókat, akik középiskolai tanulmányaikat a hajdúböszörményi református Boeckay-gimnáziumban óhajtják végezni, illetőleg folytatni. Az internátus befogadóképessége 120 tanuló. Évi ellátási díjban a teljes díjas növendékek 600 P-t, református lelkészek és tanítók gyermekei 500 P-t fizetnek, míg a jóelőmenetelű és jómagaviseletű lelkészárvák teljesen ingyenes ellátásban részesülhetnek. Ezenkívül a kiváló magaviseletű és előmenetelű és szegény-sorsú növendékek fizetési kedvezményben részesülhetnek. A fenti díjakon kívül a növendékek beiratási díj címén évi 30 P-t, szappan díj címén évi 5 P-t tartoznak fizetni. A kellően felszerelt kérvényeket az ingyenes és kedvezményes helyekre minden év július 5-ig, a fizetéses helyekre augusztus 1-ig kell beküldeni *Kálvineum Igazgatósága Hajdúböszörmény* címre. A gimnáziumban az V—VIII. osztályokba járó

nyövendékek vagy a görög, vagy a francia nyelvet tanulhatják. Lelkészárvaik a görög nyelvet kötelesek tanulni. Bővebb felvilágosítást és részletes tájékoztatást kívánatra készséggel küld a *Kálvineum-internátus Igazgatósága*.

A MAGYAR REFORMÁTUS KÜLMISSZIÓI SZÖVETSÉG FELHÍVÁSA.

Budapest, IX., Kálvin-tér 3., II. 17.

„Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket.“ Máté 28, 19.

NAGYTISZTELETŰ LELKÉSZ ÚR!

A tiszántúli egyházkerület 448—1932. számú határozata az Egyetemes Konvent felügyelete alatt álló református külmisziói munka támogatására az áldozócsütörtöki perselypénz beszolgáltatását ajánlja.

Mély tisztelettel kérjük, hogy e külmisziói napon íghirdetésében és imádságában emlékezzék meg a külmiszióról, közelebből a magyar református külmisziói munkáról és annak munkásairól. Szeretettel kérjük azt is, hogy e külmisziói nap perselypénzét a mellékelt befizelési lap felhasználásával fordítsa a gyülekezet a külmiszió támogatására.

Kérésünket azon megyőződés alapján terjesztjük elő, hogy minél nehezebbek az idők, annál komolyabban kell vennünk a misziói parancsot. Ha meggondoljuk, hogy az izlám milyen erőfeszítéseket tesz arra, hogy mind a pogányok, mind a keresztyének között tért hódítson, azonnal megértjük a helyzet sürgős voltát. Amíg a keresztyén miszió egy lelket megnyer Krisztus számára, addig száz pogány válik mohamedánná. Ha a keresztyénség felelőssége meg nem erősödik, néhány évtized múlva késő lesz... Budapesten több mohamedán küldött működik a keresztyének között, mint ahány magyar református miszionárius egyáltalán van.

Nekünk, magyar reformátusoknak, sem lehet közömbös, hogy az izlám éppen hitünk lényeges pontjait tagadja és támadja: Krisztus megváltói személyét és minét, a Szentháromságot és a Szentírást.

Külmisziói munka tekintetében mi, magyar reformátusok, állunk az utolsó helyen. Meg kell látnunk felelősségünket. Nem valami kegyes magánügy támogatására hívjuk fel tehát testvéreinket, hanem úgy érezzük, hogy a magyar református egyház külmisziói felelőssége vagyunk, akik gyarló erőinkhez képest eddig is egyetemes egyházunk külmisziói felelősségének adtuk kifejezést.

Nagytiszeletű Urunk előtt kérésünket ezen felelősségünk alapján megismételve és annak meghallgatását köszönve,

maradunk atyafiúi köszöntéssel:
az ELNÖKSÉG.

1962—1939.

A kérés teljesítését a legmelegebben ajánlom és a legnyomatékosabban kérem. „Ímé, mondom néktek: Kiszélezték fel szeméiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.“ (János 4: 35.)

Debrecen, 1939 május 3.

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE.

a tiszántúli református egyházkerület püspöke.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1641—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a Nagytiszeletű Esperes urakhoz.

Az érdekeltekkel leendő közlés végett tudatom, hogy az I. lelkészkepesítő szóbeli vizsgálat idejéül az 1939. évi szeptember hó 19. (Tizenkilencedik) napján délelőtt 9 órát, a II. lelkészkepesítő szóbeli vizsgálat idejéül pedig 1939. évi szeptember hó 26. (Huszonhatodik) napján délelőtt 9 órát tűztem ki.

Mindkét vizsgálat a debreceni Kollégium épületében tartatik.

Az I. lelkészkepesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat szeptember hó 18-án délután 3 órától, a II. lelkészkepesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat pedig szeptember hó 25-én délelőtt 9 órától tartatik.

Az I. lelkészkepesítő vizsgálatra jelentkezni kell szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor a lelkészkepzőintézet igazgatójánál, ennek hivatalában (Kollégium), a II. vizsgálatra jelentkezni kell szeptember hó 25-én délelőtt 8 órakor az egyházkerületi főjegyzőnél a Kollégium kistanácstermétermében.

Mind az I., mind a II. lelkészkepesítő vizsgálatra jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg 1 (egy) hónappal tartoznak okmányaik (theologiai végbizonyítvány, illetve I. lelkészkepesítő vizsgálati bizonyítvány, az összes szolgálati bizonyítványok a theologiai tanfolyam bevégezése, illetőleg az I. lelkészkepesítő vizsgálat letétele óta) a lelkészkepzőintézet igazgatóhoz, illetve az egyházkerületi főjegyzőhöz beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Egyben közlöm, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgálati bizottság csak olyan szolgálati bizonyítványt fogad el, amelyben nemcsak a segédlelkészi szolgálatra történt bejegyzés, hanem legalább két évi időtartamra a lelkészi szolgálatok igazolása is benne foglaltatik.

Közlöm továbbá, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgálaton a „Gyakorlati bibliamagyarázat“ból Lukács evangéliuma lesz kijelölve a Szabályzatban előírt szövegeként. Pót- vagy javítóvizsgások azonban azt a bibliai könyvet magyarázhatják, amelyből első alkalommal tett lelkészkepesítő vizsgájukon feleltek.

Végül közlöm, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgálati bizottság igazolt kérelemre csak a szeptemberi vizsgára elkészített házi írásbeli dolgozatokat érvényesíti a következő februári vizsgálatra; februári vizsgára elkészített házi írásbeli dolgozatokat még indokolt kérésre sem érvényesíti a következő szeptemberi vizsgálatra, hanem a februári vizsgálatra meg nem jelent vizsgázókat összes házi írásbeli dolgozataik újból való megírására kötelezi.

Atyfiságos tisztelettel:

Debrecen, 1939 április hó 24.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1684—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a tanítóválasztások elbírálása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak a 96.500—1939. VI. ü. o. szám alatt a vármegyék közigazgatási bizottságaihoz intézett rendeletének másolatát tudomásulvétel végett a nagytiszeletű Esperes és Iskolaszéki Elnök urakkal közlöm:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 96.500—1939. VI. ü. o. sz. a. valamennyi vármegye közig. bizottságához intézett rendeletének másolata:

A nem állami elemi népiskoláknál történt tanítóválasztásokat — amint azt a beérkező jelentésekből és javaslatokból megállapítottam — a közigazgatási bizottságok nem egységes szempontok szerint és gyakran hiányosan bírálják el.

A választások elbírálásának, valamint az azokról teendő jelentéseknek egységessé tétele céljából felhívom a tek. Közigazgatási Bizottságot, hogy a jövőben a tanítóválasztások elbírálásakor az alábbiakat tartsa szemmel és vonatkozó javaslatát azoknak megfelelően állítsa össze:

1. Az állás jogilag és tényleg megüresedett-e?
2. Az állás betöltése a 144.843—1923. számú rendelet alapján indokolt-e?
3. Az állás betöltéséhez esetleg adott előzetes engedély-rendelet száma.
4. Az iskola tanulóinak száma. (Külön épületben levő bel- vagy külterületi iskola tanulóinak létszáma nem gyarapítható a vele egyjellegű bel- vagy külterületi iskolák tanulóinak létszámával sem.)
5. Hány szervezett tanítói állás van az iskolában?
6. A szervezett tanítói állások közül hány államsegélyes?
7. Ki volt a megválasztott tanerő hivatali elődje? Az állásból miért távozott?
8. A pályázati hirdetmény szabályszerű-e?
9. Az (át)választás lefolyása szabályszerű-e?
10. Az (át)választást az egyházi fő-, illetve a törvényhatóság jóváhagyta-e?
11. Volt-e a választás ellen felelkezés?
12. A megválasztott tanerő oklevelének kelte és minősége.
13. Mivel igazolja magyar állampolgárságát a megválasztott tanerő?
14. A tanerő díjlevele szabályszerű-e? Jóváhagyta-e azt az egyházi fő-, illetve a törvényhatóság?
15. A működés megkezdésének napja.
16. A tanerő hivatali fogadalmá, esküje letételének időpontja.
17. 69.870—1933. számú rendeletben előírt többi szükséges okmányt esatolta-e az iskolafenntartó?
18. A tanerő szociális helyzete.

Erre a legutóbbi szempontokra vonatkozólag a tek. Közigazgatási Bizottság minden esetben nyújtson elegendő adatot ahhoz, hogy a megválasztott tanerő szociális helyzetéről lehető tisztá képet alkothassak. Több esetben előfordult, hogy a szociális helyzetre vonatkozó adatok hiányában a választást el kellett utasítanom, majd az érdekelt tanerő nehéz anyagi helyzetéről pótlólag tett jelentés és újabb kérelem alapján a választást újból felül kellett bírálnom és azt — elutasító rendeletem hatályon kívül helyezésével — jóváhagyni indokoltam találtam. Idejében történt kellő igazolás esetén nem lett volna szükség a választás kétszeri felülbírlására.

A szociális helyzet elbírálásakor figyelembe veendő a tanerő szüleinek anyagi helyzete, ellátatlan testvéreinek, esetleg a tanerő eltartására utalt hozzátartozók száma.

Ha az iskolafenntartót kivételes szempontok (kántorra, leventeoktatóra, stb. van szükség) készítették a mellőzött pályázókhoz képest jobb szociális helyzetben levő, vagy azok után végzett tanerő megválasztására, az külön kiemelő a választásra vonatkozó javaslatban.

Végül felhívom a tek. Közigazgatási Bizottság figyelmét arra, hogy az érdekelt tanerő személyi okmányai (születési anyakönyvi kivonat, állampolgársági bizonyítvány, tanítói, kántori oklevél stb.) csakis eredetben vagy közjegyzőileg hitelesített másolatban esatolhatók.

Budapest, 1939. évi április hó 23-án.

A miniszter rendeletéből: *Dr. Hertelendy Jenő* s. k., miniszteri tanácsos.

Debrecen, 1939. május 2.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tisztántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1765—1939. szám.

KÖRLEVÉL.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az érdekeltekkel leendő közlés kérésével tudatom, hogy a Debreceni Protestáns Lap 1938. évi december hó 15-én 5710—1938. sz. a. közzétett körlevelé szövegébe értelemzavaró sajtóhiba csúszott be. A II. lelkészképzés vizsgálatra beküldendő értekezés tételeinek 1. pontja hibás szöveggel jelent meg. A kátémagyarázat tételénél a zárójelben levő szöveg ugyanis nem egyezik a következő: „1. *Kátémagyarazatul: XXXVII. Úrnapja 101., 102. kérdés. Esküvésről.*”
Debrecen, 1939. május 9.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

A **barabási** református egyház pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra. Helyi javadalom: 72 értékegység, természetbeni lakás folyó évi július 1-től. Kötelesség az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat, kanonikus órák végzése, belmissziói munkákban segédkezés, vasárnapi iskola, ifjúsági munka vezetése. Egyházi énekkar szervezése, vezetése, esetleg presbitéri jegyzőség vállalása. Pályázati határidő: folyó évi június 10. Próbaéneklés 1939. június 11-én. Csak a sajátköltségén próbaéneklésen megjelentek közül választunk. Pályázati kérvények törvényszerűen szerelve, választbéllyeggel ellátva Református Lelkészi Hivatalhoz (Barabás, Bereg megye) küldendők. *Presbitérium.*

A **csökmői** református egyházközség pályázatot hirdet az újonnan megszervezett VII. számú államsegélyes *tanítói állásra*. Pályázhatnak kántori teendőben is jártas férfi tanítók. Fizetés egyházközségtől 20%, törvényes lakbér, esetleg természetbeni lakás, többi államsegély. Kötelessége díjlevel szerint. Pályázati határidő: június 15. Az állás betöltése csak a V. K. M. jóváhagyása, egyházi felsőbb hatóság megerősítése után válik jogerőssé. Az állás lehetőleg segédtanítóval töltesse be. Korteskedés kizáró ok. Felszerelt kérvények megcímzett, választbéllyeggel borítékkal Református Lelkészi Hivatal Csökmő, Bihar megye címre küldendők. Állás szeptember 1-én foglalandó el.

Az **ibrányi** református egyház presbitériuma *II. jü-tanítói állásra* pályázatot hirdet. Javadalom törvény szerinti kötelességek: tanításon kívül kántor helyettesítése, belmissziói munka végzése. Állás szeptember elsején elfoglalandó. Kellőleg felszerelt kérvények választbéllyeggel Református Lelkipásztori Hivatal Ibrány küldendők. Határidő 21 nap.

Tiszaszöllös református egyháza pályázatot hirdet *második és negyedik*. — *első (kántortanítói) állásán* működő tanítójának második állásra átválasztása esetén — első és negyedik férfitanítói állására, miniszteri rendeletek megtartásával.

Második állás negyven értékegységű javadalma: lakás kerttel természetben — tízenegy mázsa 12 kg. búza ára politikai községtől — tízenyolc mázsa keményfa helyett hatvan pengő, politikai községtől, huszonegy kat. hold szántó, melyből tízenhetedfél hold földadóját járulékaival, vízszabályozási adóval javadalmas fizeti, hat nagy legelőjog, államsegély. Kötelességek: rábizott osztályoknak (ismétlősöknek) tanítása, kanonikus órákon és akadályoztatásokor lelkésznek szószéki helyettesítése, kántorhelyettesítés, vasárnapi iskola, ifjúsági egyesület, énekkar vezetése, belmissziói, egyháztársadalmi munkákban tevékenykedés. Átválasztás esetén azonnal betöltetik az első (kántortanítói) állás, melynek hatvan értékegységű javadalma huszonegy mázsa 23 kg. búza van, szintén politikai községtől, javadalmas tíz kat. hold adóit, vízszabályozását fizeti, többi tételek második állásával egyezők, kötelességek szintén, kántori teendők hozzáadásával, lakbér.

Negyedik állás javadalma: Ötven százalék hozzájárulás politikai községtől, államsegély. Kötelességek második állásával egyezők. Pályázati határidő huszonegy nap. Kortéskedés kizáró ok. Kérvények választbéllyeggel borítékkal református lelkészhez Tiszaszöllőse küldendők. Állások miniszteri jóváhagyása után szeptemberben elfoglalandók.

Szerkesztői üzenetek.

B. A. B—ny. Csendőrség fegyveresen járulhat-e az Úrszitalához? A fegyver alatt természetesen oldal-fegyvert értünk. A világháború óta ez általános szokásban van. A kérdést nem mi döntjük el, hanem a katonai hatóság; tudomásunk szerint ott az a ren-

delkezés, hogy beöltözött katonák nem csatolhatják le kardjukat. Döntő példa erre az, hogy esküvő alkalomával is oldalfegyverrel állanak meg az Úrasztala előtt. Szórványosan, egyes helyeken kár volna ezt a dolgot éltre állítani. Az egyedül helyes eljárás az volna, hogy egyházi felettes hatóságok útján kérjünk egyetemleges intézkedést. A helyzet ma az, hogy itt Debrecenben is jönnek katonák (tisztok és legénység egyformán) oldalfegyverrel az Úrasztala elé; és örülünk neki, ha egyáltalán jönnek. Városhelyen nem is volna az megoldható, hogy a nagy tömegben, a templomi padokban hagyják az oldalfegyvert. E sorok írója most Nagypénteken a Kollégium Oratóriumában osztott, a Beregszászra elvezényelt tábori lelkész helyett a katonaságnak úrvaországát s ott mindenki oldalfegyverrel jelent meg; ez tehát kifejezetten katonai istentisztelet volt s így az oldalfegyverrel való megjelenés „előírás” szerint történt. Az oldalfegyver katonai dísz és viselésében nincs semmi támadó szándék. De nincs tiszteletlenség sem az Úrasztala iránt. Egy tapasztalt idős tiszt erre azt mondotta, hogy az oldalfegyver úgy hozzátartozik a „kirchenparade”-hoz, mint a medália...

TARTALOM:

Boszörményi Jenő: A boldog szemek
Három bujdosó
Dr. Nagy Sándor: A debreceni főiskolai énekkar története
A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem református templomának alapkövében elhelyezett irat szövege
A Kollégium ünnepélye eimarad
Tisztességtétel a négyszázéves debreceni Kollégiumnak
Külföldi Hírek — Hírek az Egyházmegyéből — Gyász-rovat — Különlélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hírdetmények — Szerkesztői üzenetek — Hírdetések

RUFF MIHÁLY

modern szobafestő, mázó
és bútorfényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

ERDÉLYI SZÖNYEGHÁZ

SZÖNYEG, FÜGGÖNY,
BÚTORHUZAT, PAPAN

Saját készítésű művészi magyar perzsák

DEBRECEN, PIAC-UTCA 34.
SZOLÍD SZABOTT ÁRAK! € TELEFON: 22-45.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a gáz a legkényelmesebb;
a gáz a leggyorsabban kezelhető;
a gáz melege pontosan szabályozható;
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

A gázvezetékeket 5 évi részletre készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Fűzőt, tüzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk.

Díjtanulmányok, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Írógép.

Legújabb modellű hordozható gép.
Kétszínű szalaggal, tabulátorral,
a nagy gép minden felszerelésével.
Teljesen új állapotban

300 pengőért,

havi 25 pengős részletre

eladó. CÍMA KIADÓBAN.

Boldog házasság

KOSTYA

jegygyűrűivel

Templomi kegyeszerék, órák, ékszerek és
ezüst dísz tárgyak nagy választékban.

SZÉCHENYI-UTCA 1.
DEBRECEN. (RÉVÉSZ-TÉR 1. SZ.)

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsösztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

SIPKOVITS BÉLA

tükrögyártás
üvegcsiszolás
hibás tükrök újjáöntése
Előszoba, fürdőszoba tükrök

Aranyérmes
kitüntetés

Debrecen, Nagyvárad-u. 15. Telefon: 22-96.

KRAYER

Festékgyár fióküzlete

Debrecen,

Csapó-utca 5.

Telefon 21-60.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45—47. (Saját ház.) Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét**az „UNIO“ Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbízható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:

Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.**123 megbízható cégnél**

nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen jelent fizetési kötelezettséget! A havonta megújuló állandó továbbvásárolhatóságával!

**a „Takarékosság“
Kereskedelmi R.-T.**

bevásárlási rendszere, mely a mai gazdasági helyzet legmegfelelőbb beszerzési módját biztosítja a vásárlóközönség számára

A „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utalványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők

Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.**Földek, házak, telkek
eladása, vétele, bérlete**

üggyében forduljon bizalommal!

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. szám

Jándi református egyházközségnek szállított 598 kilogrammos „Gróf Bethlen István-harang“

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE**Szlezák László**harang- és ércön-
töde, harangfelszere-
lési és haranglábgyára**Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.**

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53KITÜNTETVE: Párisi világkiállításon dísz-
oklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllelMielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes
bizalommal a régi és megbízható céghez!!!**SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!**Előnyös fizetési feltételek!
Költségelés és kiszállítás díjtalan!